

НАРЕДБА № 19 от 27.11.2012 г. за функциониране на Единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство

Издадена от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, обн., ДВ, бр. 99 от 14.12.2012 г., в сила от 14.12.2012 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят целта, организацията и принципите на функциониране на Единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство (ЕСГВУВП) в мирно време и предназначението, задачите, съставът и правилата на работа на органите на ЕСГВУВП.

(2) Наредбата осигурява прилагане на Концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство (ВП) в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 2150/2005 г. на Комисията от 23 декември 2005 г. за установяване на общите правила за гъвкаво използване на въздушното пространство и изпълнение на ангажиментите на страната, поети с членството в Европейския съюз, НАТО и по други международни договори.

(3) Единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство функционира в суверенното въздушно пространство на Република България.

(4) Единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство функционира и във въздушното пространство извън териториалните води, в което Република България по регионално споразумение за въздушна навигация е поела отговорността да осигурява обслужване на въздушното движение (ОВД), когато това въздушно пространство се използва от държавни въздухоплавателни средства на Република България.

(5) Органите на ЕСГВУВП участват в дейностите по организиране, планиране и координиране използването на трансграничните структури във въздушното пространство в съответствие с международните договори, по които Република България е страна.

Чл. 2. Целта на ЕСГВУВП е организиране и управление на въздушното пространство за осъществяване на функции за поддържане и повишаване на нивата на безопасност и ефективност на неговото използване от ползвателите на въздушното пространство по чл. 1, ал. 3 и 4.

Чл. 3. (1) Единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство функционира на три нива:

1. стратегическо (ниво 1);
2. предтактическо (ниво 2), и
3. тактическо (ниво 3).

(2) Функциите на ЕСГВУВП на стратегическо ниво се изпълняват от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на отбраната, подпомагани от Съвет за управление на въздушното пространство (СУВП).

(3) Функциите на ЕСГВУВП на предтактическо ниво се изпълняват от Център за планиране и разпределение на въздушното пространство (ЦПРВП).

(4) Функциите на тактическо ниво се изпълняват от:

1. Център за координиране използването на въздушното пространство (ЦКИВП);
2. гражданските и военните органи за обслужване на въздушното движение.

Чл. 4. Основните принципи на функциониране на ЕСГВУВП са:

1. координиране между гражданските и военните органи, което се организира на стратегическо, предтактическо и тактическо ниво на управление на въздушното пространство чрез установяване на споразумения и процедури с цел увеличаване безопасността и капацитета на въздушното пространство, както и подобряване на ефикасността и гъвкавостта на операциите на въздухоплавателните средства;

2. съгласуване между управление на въздушното пространство, управление на потоците въздушно движение и обслужване на въздушното движение, което се установява и поддържа на трите нива на управление на въздушното пространство, изброени в т. 1, с цел да се осигури в полза на всички ползватели ефикасност при планиране, разпределение и използване на въздушното пространство;

3. резервиране на въздушното пространство за изключително или специфично използване от различни категории ползватели се прилага за ограничени периоди от време на базата на действителното използване; резервираното въздушно пространство се освобождава веднага, след като се прекрати дейността, причинила установяването му;

4. сътрудничество с органи на други държави по отношение на процеса на прилагане на Концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство при трансграничните дейности, включващо всички правни, оперативни и технически въпроси;

5. оптимизация на използването на въздушното пространство от органите за обслужване на въздушното движение и ползвателите.

Глава втора

СТРАТЕГИЧЕСКО НИВО

Чл. 5. (1) Съветът за управление на въздушното пространство е консултативен орган към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на отбраната.

(2) Съветът за управление на въздушното пространство подпомага министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на отбраната за осъществяване на дейностите за определяне и реализиране на политиката за използване на въздушното пространство и за цялостното прилагане на Концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство.

Чл. 6. Съветът за управление на въздушното пространство:

1. ежегодно извършва преглед на:

а) изискванията на ползвателите на въздушното пространство;

б) изискванията за използване на въздушното пространство, които произтичат от международни договори, по които Република България е страна;

2. оценява националните структури на въздушното пространство и трасовата мрежа с цел планиране на гъвкави структури и процедури за тяхното използване;

3. предлага за утвърждаване от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на отбраната:

а) дейностите, които изискват временно резервиране или отделяне на въздушно пространство;

б) хоризонталните и вертикалните граници на временно резервирани зони и временно отделени зони, като границите обхващат въздушно пространство, което е необходимо за извършване на дейностите на ползвателя;

в) буферните зони (зони за безопасност) по границите на всички зони, в които се провеждат дейности, потенциално опасни за въздухоплаването;

г) критериите и процедурите за създаване и използване на регулируеми странични и вертикални граници на въздушното пространство, осигуряващи динамични промени в траекториите на полетите на въздухоплавателните средства за кратък срок;

д) мерките за координиране на националната политика за управление на въздушното пространство с политиките на съседните страни за съвместно използване на въздушното пространство през националните граници;

е) правилата за осигуряване на необходимото ниво на безопасност за гражданския трафик при изпълнение на задачи от държавни въздухоплавателни средства за осигуряване контрол над въздухоплаването при охрана на въздушното пространство и за полицейски, митнически и други дейности;

ж) правилата за използване на управляеми структури на въздушното пространство;

з) приоритетите за използване на въздушното пространство от различни ползватели;

и) правилата и процедурите за договаряне на предтактическо ниво за ежедневното разпределяне на въздушното пространство и координацията на тактическо ниво при използването му;

й) условията, при които отговорността за осигуряване на сепарация между Общия въздушен трафик (GAT) и Оперативния въздушен трафик (OAT) полети се поема от гражданските органи за обслужване на въздушното движение или от военните органи за обслужване на въздушното движение;

к) процедурите за координация в реално време между гражданските и военните органи за обслужване на въздушното движение, използвайки директна комуникация "земя - земя" и пряко предаване на информация, необходима за разрешаване на специфични ситуации при обслужване на въздушното движение с цел запазване на безопасността;

л) трансграничното въздушно пространство въз основа на сключени международни договори и след съгласуване със съседни държави, отчитайки потоците въздушно движение и дейностите на ползвателите;

м) временните структури от въздушно пространство въз основа на сключени международни договори и след съгласуване със съседни държави с цел осигуряване на оптималното му използване от всички ползватели;

н) общите стандарти със съседните страни за сепарация между гражданските и военните полети за дейностите във въздушното пространство по букви "л" и "м";

о) годишен доклад за прилагане на Концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство;

п) преглед и оценка на процедурите за договаряне на предтактическо ниво и координацията на тактическо ниво, свързани с гъвкавото използване на въздушното пространство;

4. предлага процедури за консултации между всички ползватели на въздушното пространство за отчитане на техните изисквания;

5. установява механизми за архивиране на данни за заявки, разпределение и действително използване на структури от въздушното пространство с цел по-нататъшни действия по анализ и планиране;

6. анализира дейностите по изпълнение на Концепцията на Евроконтрол за гъвкаво използване на въздушното пространство и дава предложения за въвеждане на необходимите промени в ЕСГВУВП.

Чл. 7. (1) Съветът за управление на въздушното пространство се назначава със заповед на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на отбраната.

(2) Членове на Съвета за управление на въздушното пространство са главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация", директорът на дирекция "Операции и подготовка" в Министерството на отбраната, генералният директор на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение", заместник-командирът на Военновъздушните сили, директорът на дирекция "Управление на въздушното движение" в Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение", началникът на сектор "Военно ръководство на въздушното движение" на Военновъздушните сили.

(3) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" и директорът на дирекция "Операции и подготовка" в Министерството на отбраната могат да привличат за участие в заседанията на СУВП и други експерти с необходимата квалификация.

Чл. 8. (1) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министърът на отбраната определят нещатен секретариат към СУВП.

(2) Нещатният секретариат:

1. разпространява документите за заседанията до членовете на СУВП не по-късно от два работни дни след тяхното получаване;

2. изготвя и съхранява протоколите от заседанията на СУВП и предоставя копия от тях на членовете на СУВП.

Чл. 9. Съветът за управление на въздушното пространство се ръководи от главния директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" и от директора на дирекция "Операции и подготовка" в Министерството на отбраната, които са съпредседатели на съвета.

Чл. 10. (1) Съветът за управление на въздушното пространство предлага за утвърждаване от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на отбраната предложения за решения, приети с консенсус.

(2) При непостигане на консенсус за приемане на решение по чл. 6 се извършват допълнителни експертни оценки и координации и се насрочва ново заседание на СУВП, което да завърши с вземане на решение, в срок до 20 работни дни от заседанието, на което не е постигнат консенсус.

Чл. 11. (1) Съветът за управление на въздушното пространство провежда редовни заседания най-малко два пъти в годината.

(2) Заседанията на СУВП се свикват по решение на единия съпредседател, на двамата съпредседатели или по писмено искане на член от СУВП до единия съпредседател.

(3) Заседанието на СУВП е редовно, ако на него присъстват повече от половината от членовете му.

(4) Заседанията на СУВП се провеждат по предварително изготвен дневен ред.

(5) Дневният ред се предоставя на членовете на СУВП и участниците в заседанието не по-късно от 10 работни дни преди датата на провеждането му.

(6) Членовете на СУВП и/или участниците в заседанието изпращат писмено становище по точките от дневния ред до секретариата не по-късно от 3 работни дни преди датата на провеждане на заседанието.

Глава трета

ПРЕДТАКТИЧЕСКО НИВО

Чл. 12. (1) Функционирането на ЕСГВУВП на предтактическо ниво се осъществява от Център за планиране и разпределение на въздушното пространство.

(2) Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство е постоянно действащ, съвместен гражданско-военен орган.

(3) Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство:

1. планира и разпределя въздушното пространство между ползвателите;

2. сключва договори за взаимодействие с центрове за планиране и разпределение на ВП на други съседни държави;

3. съгласува заявки за използване на въздушното пространство и дава предложение за публикуване на съобщение Notice To Airmen (NOTAM);

4. изготвя и оповестява План за използване на въздушното пространство и актуализирани планове за използване на ВП.

(4) Центърът за планиране и разпределение на въздушното пространство изготвя предложение за излъчване на съобщение NOTAM за необходимото въздушно пространство при ликвидиране на последствия от бедствия, аварии и катастрофи.

Чл. 13. (1) Членове на ЦПРВП са представители на Държавно предприятие

"Ръководство на въздушното движение", военнослужещи и цивилни служители от Военновъздушните сили (ВВС).

(2) Ръководителят на ЦПРВП и служителите от Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" се назначават от генералния директор на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение".

(3) Заместник-ръководителят на ЦПРВП и военнослужещите и цивилните служители от състава на ВВС се назначават в съответствие със Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

Глава четвърта

ТАКТИЧЕСКО НИВО

Чл. 14. Функционирането на ЕСГВУВП на тактическо ниво се осъществява от Център за координиране използването на въздушното пространство и граждански и военни органи за обслужване на въздушното движение.

Чл. 15. Центърът за координиране използването на въздушното пространство:

1. осъществява управление на въздушното пространство на тактическо ниво;
2. осигурява изпълнение на задачите по контрол над въздухоплаването при охрана на въздушното пространство;
3. въвежда забрани и/или ограничения за ползвателите на въздушното пространство в случай на:
  - а) нарушаване суверенитета на въздушното пространство;
  - б) провеждане на тренировъчни полети на военни въздухоплавателни средства, изпълняващи задачи за контрол над въздухоплаването и охрана на въздушното пространство;
4. осигурява преминаването към военен контрол и ръководство на въздушното пространство при обявени извънредни условия по чл. 4 от Наредба № 23 от 1999 г. за реда за използване на въздушното пространство при прехода към военен контрол и ръководство на въздушното пространство при повишаващи се нива на извънредни условия (обн., ДВ, бр. 99 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 91 от 2008 г.);
5. координира използването на опасните зони от отделните ползватели;
6. осигурява изпълнение на полетите на въздухоплавателните средства.

Чл. 16. (1) Гражданските и военните органи за обслужване на въздушното движение информират ЦКИВП за всички промени относно планираното активиране на въздушното

пространство.

(2) Центърът за координиране използването на въздушното пространство уведомява заинтересованите ползватели за текущото състояние на въздушното пространство.

Чл. 17. (1) Центърът за координиране използването на въздушното пространство се състои от сектор "Военна координация" и сектор "Гражданска координация".

(2) Ръководителят на ЦКИВП и военнослужещите и цивилните служители от състава на ВВС се назначават в съответствие със Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

(3) Заместник-ръководителят на ЦКИВП и гражданските специалисти по координиране на използването на въздушното пространство се назначават от генералния директор на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение".

Чл. 18. Гражданските и военните органи за обслужване на въздушното движение изпълняват следните задачи:

1. осигуряват обслужване на въздушното движение в съответните зони/райони на отговорност;

2. осъществяват радиотелефонна комуникация "земя - въздух" на публикуваните в сборника "Аеронавигационна информация и публикации" (АИП) на Република България честоти за гражданските органи за обслужване на въздушното движение и на определените със заповед на командира на ВВС честоти за военните органи за обслужване на въздушното движение.

Глава пета

ОЦЕНКА ПО БЕЗОПАСНОСТ

Чл. 19. Предложенията за значителни промени в управляемите структури на въздушното пространство и/или процедури по гъвкавото му използване, внесени от заинтересованите страни в СУВП, се придружават с оценка по безопасност, която включва идентификация на опасностите, оценка и намаляване на риска с цел поддържане или повишаване на съществуващите нива на безопасност.

Глава шеста

ДОКЛАДВАНЕ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ГЪВКАВОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВЪЗДУШНОТО ПРОСТРАНСТВО

Чл. 20. Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министърът на отбраната утвърждават годишен доклад за прилагане на Концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство, който се представя на Европейската

комисия от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация".

Чл. 21. Годишният доклад по чл. 20, като минимум, съдържа информацията, посочена в приложението.

Глава седма

НАБЛЮДЕНИЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Чл. 22. За установяване съответствието на дейностите по използване на въздушното пространство с изискванията на Регламент (ЕО) № 2150/2005 на Комисията от 23 декември 2005 г. за установяване на общи правила за гъвкаво използване на въздушното пространство (ОВ, българско специално издание, глава 07, том 15, стр. 0086 - 0091) се извършват проверки, инспекции и одити на безопасността.

Чл. 23. Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" като орган по чл. 16в, ал. 1 от Закона за гражданското въздухоплаване съвместно с комисия, назначена със заповед на министъра на отбраната, извършва проверки, инспекции и одити на безопасността.

Чл. 24. Регулаторните одити по безопасност се провеждат по реда, определен в Регламент (ЕО) № 550 от 10 март 2004 г. за осигуряване на аеронавигационно обслужване в единното европейско небе, Регламент за изпълнение (ЕС) № 1034/2011 относно надзора на безопасността при управление на въздушното движение и аеронавигационното обслужване и за изменение на Регламент (ЕО) № 691/2010, Регламент за изпълнение (ЕС) № 1035/2011 за определяне на общи изисквания при доставянето на аеронавигационни услуги и за изменение на Регламент (ЕО) № 482/2008 и Регламент (ЕС) № 691/2010 и в тази наредба.

Чл. 25. (1) Периодичните проверки, инспекции и одити на безопасността се извършват по план, предложен от СУВП и утвърден от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на отбраната.

(2) В срок до два месеца след извършване на проверка, инспекция или одит на безопасността проверяващите органи по чл. 23 изготвят доклад, който се предоставя за утвърждаване на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на отбраната.

Чл. 26. (1) Информацията от докладите за извършените проверки, инспекции и одити на безопасността се използва при изготвяне на годишни и други периодични доклади.

(2) Препоръките, съдържащи се в доклада по чл. 25, ал. 2, се използват за подобряване на работата на ЕСГВУВП.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. Тази наредба осигурява мерки на национално ниво за прилагането на Регламент (ЕО) № 549/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година за определяне на рамката за създаването на единно европейско небе, Регламент (ЕО) № 550/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година за осигуряването на аеронавигационно обслужване в единното европейско небе, Регламент (ЕО) № 551/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2004 година относно организацията и използването на въздушното пространство в единното европейско небе, изменени с Регламент (ЕО) № 1070/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за изменение на регламенти (ЕО) № 549/2004, (ЕО) № 550/2004, (ЕО) № 551/2004 и (ЕО) № 552/2004 с цел подобряване на функционирането и устойчивостта на европейската авиационна система, Регламент (ЕО) № 2150/2005 на Комисията от 23 декември 2005 г. за установяване на общите правила за гъвкаво използване на въздушното пространство, Регламент за изпълнение (ЕС) № 1034/2011 на Комисията от 17 октомври 2011 година относно надзора на безопасността при управлението на въздушното движение и аеронавигационното обслужване и за изменение на Регламент (ЕС) № 691/2010, Регламент за изпълнение (ЕС) № 1035/2011 на Комисията от 17 октомври 2011 година за определяне на общи изисквания при доставянето на аеронавигационни услуги и за изменение на Регламент (ЕО) № 482/2008 и Регламент (ЕС) № 691/2010.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 2а, ал. 2 от Закона за гражданското въздухоплаване.

§ 3. Наредбата влиза в сила от датата на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 4. Наредбата отменя Наредба № 19 от 1999 г. за реда за въвеждане и правилата за работа на единната система за гражданско и военно управление на въздушното пространство (ДВ, бр. 13 от 1999 г.).

§ 5. Наредбата е съгласувана с министъра на отбраната.

Приложение към чл. 21

Списък на елементите на годишния доклад за прилагане на гъвкавото използване на въздушното пространство

1. Общо описание на националната организация и отговорностите на ниво 1, ниво 2 и ниво 3 от Концепцията за гъвкаво използване на въздушното пространство.

2. Оценка на действието на споразуменията, процедурите и поддържащите системи, установени на стратегическо, предтактическо и тактическо ниво за управление на въздушното пространство. Тази оценка трябва да бъде извършена по отношение на безопасност, капацитет на въздушното пространство, ефикасност и гъвкавост на операциите на въздухоплавателните средства на всички ползватели.

3. Проблеми, възникнали при въвеждането на Регламент (ЕС) № 2150/2005 на

Комисията, предприети действия и необходимост от промени.

4. Резултати от национални инспекции, проучвания и одити на безопасността.

5. Сътрудничество между страните членки при управление на въздушното пространство и специално при създаване и управление на трансгранично въздушно пространство и трансгранични операции.